

ผลการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS เพื่อพัฒนาความสามารถ
ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
THE EFFECT OF USING SQP2RS STRATEGY AS READING ACTIVITY FOR
DEVELOP THE ABILITY OF CRITICAL READING IN GRADE 10 STUDENTS

Corresponding author¹
Siripong.k666@gmail.com

สิริพงษ์ กาละพงษ์¹ และ ศุภวรรณ สัจจพิบูล²
Siripong Kalapong¹ and Suppawan Satjapiboon²

Received: April 30, 2020

Revised: June 2, 2020

Accepted: June 19, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 2) ศึกษาความคงทนของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จำนวน 2 ห้อง ใช้การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) จากนั้นจับสลากเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS (23 คน) และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ (23 คน) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2 ชุด ได้แก่ แผนการจัดการกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวนชุดละ 8 หน่วยการเรียนรู้ และ 2) แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแบบเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ สำหรับใช้ทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน และในระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน การทดสอบค่าที (t-test for independent samples) และการทดสอบความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure ANOVA) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน และในระยะติดตามผลสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีความคงทนของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

คำสำคัญ: เอสคิวพีทูอาร์เอส, การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, ความคงทน

¹นิสิตระดับมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ABSTRACT

The objectives of this research are as follows: (1) to compare the ability of critical reading among Grade Ten students using the SQP2RS strategy and conventional instruction; (2) to study the critical reading retention of students who used the SQP2RS strategy. The subjects included Grade Ten students at Ongkharak Demonstration School in two classes selected by cluster sampling. These subjects were divided into two groups; an experimental group which used the SQP2RS strategy as a reading activity (n = 23) and the control group (n = 23), using simple random sampling. The instruments used to collect the data included the following: (1) two instruction plans, consisting of the SQP2RS plan and conventional plan in eight units; (2) critical reading ability test, 30 multiple choice questions, a pretest, a posttest and the follow up. The collected data were analyzed by means, standard deviation, a t-test for the independent samples and a Repeated Measure ANOVA. The results revealed the following: (1) the experimental group had a higher critical reading ability than the control group in the posttest and follow-up at a .05 level of significance; and (2) the experimental group demonstrated critical reading retention.

Keywords: SQP2RS, Critical Reading, Retention

บทนำ

การอ่านมีความสำคัญต่อการศึกษาของมนุษย์ ถ้ามนุษย์ไม่อ่านหนังสือย่อมไม่เกิดการเรียนรู้ การอ่านจึงเป็นทักษะสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนา เพราะแม้ว่าเทคโนโลยีจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร การอ่านก็ยังคงเป็นทักษะพื้นฐานในการรับสารของมนุษย์ซึ่งใช้แสวงหาความรู้ การอ่านเป็นการรับสารที่ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ จึงสามารถแสวงหาความรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด นอกจากนี้จะได้รับความรู้ทางวิชาการอย่างกว้างขวางลึกซึ้งแล้ว การอ่านยังช่วยเพิ่มประสบการณ์ที่หลากหลายและแปลกใหม่ให้แก่ผู้อ่าน ช่วยพัฒนาความคิดสติปัญญา เสริมสร้างจินตนาการ รวมทั้งพัฒนาจิตใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี (กิตติชัย พินโน, 2554, น. 135) นอกจากนี้การอ่านยังเป็นเครื่องช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ สามารถพัฒนาความคิด วิจักษ์ญาณและบุคลิกภาพของผู้อ่านให้ดีขึ้น ช่วยกล่อมเกลาจิตใจให้ผู้อ่านเกิดความสุขสนานจรรโลงใจและช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด อีกทั้งการอ่านเรื่องราวในอดีต เช่น ศิลปะจารึก ประวัติศาสตร์และวรรณคดียังช่วยให้คนรุ่นหลังได้รู้จักมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทย รวมถึงสามารถอนุรักษ์และพัฒนาให้เจริญต่อไปได้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550, น. 129; สุคนธ์ สิ้นธพานนท์, วรรัตน์ วรรณเลิศลักษณ์, และ พรรณี สิ้นธพานนท์, 2551, น. 48; วรรณิ โสภณ ประยูร, 2553, น. 137; โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล, 2555, น. 93)

จากความสำคัญดังกล่าวแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดให้นักเรียนต้องมีความสามารถและทักษะต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะที่เรียกตามคำย่อว่า 3Rs+8Cs ซึ่งกำหนดให้ทักษะการอ่าน (Reading) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) เป็นทักษะที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกใน 3Rs+8Cs (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 15-16) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 : การอ่าน ซึ่งครูต้องพัฒนาให้นักเรียนสร้างความรู้และความคิดโดยใช้กระบวนการอ่าน สามารถนำความรู้ไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ทั้งยังได้กำหนดคุณลักษณะของผู้ที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ว่า นักเรียนต้องสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง เข้าใจ สามารถตีความ แปลความและขยายความเรื่องที่อ่านได้ สามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านพร้อมแสดงความคิดเห็นโต้แย้งและเสนอความคิดเห็นใหม่ ๆ จากการอ่านอย่างมีเหตุผล อีกทั้งสามารถคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน ประเมินค่าของเรื่อง สามารถนำความรู้ ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตนเองและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, น. 45) ดังนั้นไม่ใช่เพียงการสอนให้นักเรียนสามารถอ่านออกหรือจับใจความเรื่องที่อ่านได้เท่านั้น แต่ต้องฝึกฝนการใช้ความคิดควบคู่ไปด้วย เพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าความรู้ที่ได้จากการอ่านว่ามีความน่าเชื่อถือเพียงใด โดยการคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลนำไปสู่การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับสுகนธ์ สนิธพานนท์ และคณะ (2551, น. 71) ซึ่งกล่าวถึงการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) ว่าเป็นกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ต้องใช้เหตุผลในการคิดพิจารณา ใคร่ครวญและไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการตัดสินใจว่า สิ่งใดหรือข้อความใดเป็นจริงและสิ่งใดเป็นความคิดเห็นส่วนตัวซึ่งจะต้องอาศัยหลักฐานและข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ บุคคลที่รู้จักการใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณย่อมจะเป็นผู้ที่ทำงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ

แม้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะมีความสำคัญดังที่กล่าว แต่จากการศึกษาผลการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Programme for International Student Assessment) หรือ PISA ของสถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพบว่า ในปี 2015 คะแนนทั้งสามด้านกลับลดลง โดยเฉพาะด้านการอ่าน (ลดลง 32 คะแนน) และจากการศึกษาพบว่า คะแนนการอ่านของประเทศไทยอยู่ในกลุ่มต่ำกว่ามาตรฐาน เมื่อวิเคราะห์แนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงของคะแนนในภาพรวมพบข้อสังเกตเกี่ยวกับการอ่าน 2 ข้อสรุปได้ว่า 1) ทั้งนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มคะแนนสูงและคะแนนต่ำมีจุดอ่อนที่ด้านการอ่าน ซึ่งมีความสัมพันธ์ส่งผลให้คะแนนด้านอื่น ๆ ต่ำด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถด้านการอ่านโดยเร่งด่วน 2) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพมีอยู่ในวงจำกัด หากสามารถสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษาได้ประเทศไทยจะสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558, น. 4) ซึ่งการทดสอบ PISA เป็นการทดสอบ

ความเข้าใจ การวิเคราะห์และตีความมากกว่าการจำ ซึ่งในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นผู้อ่านต้องอาศัยความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์และการตีความเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ สรุปได้ว่าผู้ที่มีทักษะในการวิเคราะห์และตีความต่ำจะส่งผลให้ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณต่ำด้วย ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากผลคะแนนทำให้สรุปได้ว่า นักเรียนไทยส่วนใหญ่มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณลดลง

จากปัญหาข้างต้นสรุปได้ว่า นักเรียนไทยจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาทักษะด้านการอ่านอย่างเร่งด่วน นอกจากการจับใจความของเรื่องที่อ่านได้แล้ว ยังต้องฝึกให้นักเรียนได้ใช้ความคิดควบคู่ไปด้วย เพื่อให้สามารถพัฒนาสติปัญญาของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS (Survey Question Predicted Read Respond Summarize Strategy) หรือ SQUEEPER ซึ่งคิดขึ้นโดย MaryEllen Vogt ศาสตราจารย์ทางด้านการศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เพื่อส่งเสริมทักษะภาษาให้แก่เด็กนักเรียนซึ่งช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นนักอ่านที่มีความเชี่ยวชาญ โดยเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ตั้งคำถาม ตรวจสอบ แลกเปลี่ยนความรู้ และสรุปความจากความเข้าใจของตนเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Li, 2016, p. 74) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาอย่างถ่วงถ่วงแล้วพบว่า กระบวนการจัดกิจกรรมสอนอ่านตามแนว SQP2RS สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้ เนื่องจากกระบวนการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ 1) การทำความเข้าใจปัญหา ประเด็นหรือสถานการณ์ที่พบ 2) การรวบรวมและจัดระบบข้อมูล 3) การตั้งสมมติฐาน 4) การอ้างอิงสรุปโดยตรรกศาสตร์และการพิจารณามุมมองที่หลากหลาย และ 5) การประเมินสรุปเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ (มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช, 2555, น. 221; สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2551, น. 79; สุวิทย์ มูลคำ, 2547, น. 23-24; อุษณีย์ อนุรุทธีวงศ์, 2553, น. 89-91)

จากการศึกษานิววิจัยในประเทศพบว่า กิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS สามารถพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจและการตอบสนองของวรรณกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชนัญพร ณรงค์ทิพย์, 2556) ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้ นอกจากนี้กลวิธี SQP2RS ยังเป็นกลวิธีที่สนับสนุนให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมกระบวนการอ่านตั้งแต่ขั้นก่อนอ่าน ระหว่างอ่านและหลังอ่าน ทั้งยังช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Vogt & Echevarría, 2008, p. 71) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลการใช้การจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและสร้างความคงทนของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ซึ่งจะเป็นแนวทางพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จุดประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
2. เพื่อศึกษาความคงทนของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนและในระยะติดตามผลสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีความคงทนของความสามารถในการอ่านวิจารณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จำนวน 4 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 23 คน รวม 92 คน โดยจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โดยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 46 คน จากนั้นจับสลากเพื่อเลือกกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 23 คน เป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 23 คน เป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

2. ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ใช้ระยะเวลาทดลอง 12 สัปดาห์ โดยแบ่งเป็นระยะทดลองและระยะติดตามผล ดังนี้

2.1 ระยะทดลอง หมายถึง ระยะที่ผู้วิจัยใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้ จำนวน 9 สัปดาห์ รวม 18 คาบ แบ่งเป็นสอบก่อนเรียน 1 คาบ การจัดการเรียนรู้ 16 คาบ และสอบหลังเรียน 1 คาบ

2.2 ระยะเวลาติดตามผล ผู้วิจัยทดสอบครั้งสุดท้ายเพื่อติดตามผลการทดลองภายหลังการสอบ หลังเรียน 3 สัปดาห์

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ เป็นวิธีการสอน 2 วิธี ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS และ 2) การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และ 2) ความคงทนของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3.3 ตัวแปรควบคุม 1) เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ 2) ครู โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 3) ระยะเวลาในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีลักษณะเหมือนกันทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ปฐมนิเทศนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS วัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนการจัดกิจกรรม รวมถึงแนวทางการวัดประเมินผล

4.2 สอบก่อนเรียน (Pretest) ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ใช้เวลาในการสอบ 50 นาที จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์คะแนนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มเพื่อตรวจสอบความรู้อิติมของนักเรียน

4.3 ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยเป็นผู้จัดกิจกรรมให้แก่นักเรียนทั้งสองกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้เตรียมไว้ จำนวน 8 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 16 คาบ

4.4 สอบหลังเรียน (Posttest) ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ใช้เวลาในการสอบ 50 นาที

4.5 วนระยะเวลาหลังจากสอบหลังเรียน 3 สัปดาห์ จากนั้นทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนทั้งสองกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองอีกครั้ง เพื่อติดตามผลการทดลอง (Follow-up) โดยใช้เวลาในการสอบ 50 นาที

4.6 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 แผนการจัดการเรียนรู้ 2 ชุด ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวนชุดละ 8 หน่วยการเรียนรู้ โดยกำหนดบทอ่าน 4 ประเภท ได้แก่ ข่าว

บทความ ร้อยกรองและเรื่องสั้น จำแนกเป็นหน่วยการเรียนรู้ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 16 คาบ ซึ่งผ่านการพิจารณาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้มาตราวัดของลิเคิร์ตแบบ 5 ระดับ มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี – ดีมาก (4.13 – 4.79)

5.2 แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบทดสอบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สำหรับใช้ในการทดสอบก่อนเรียน หลังเรียนและติดตามผล ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เลือกใช้ข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) จากนั้นนำผลการทดสอบมาพิจารณาคุณภาพพบว่า ข้อคำถามมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.23-0.77 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20-0.67 และมีความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.84

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยใช้การทดสอบค่า t (t-test for independent samples)

6.2 ศึกษาความคงทนของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS โดยใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure ANOVA)

ผลการวิจัย

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS (n = 23) และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ (n = 23) โดยผู้วิจัยได้ทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน 3 ระยะเวลา ได้แก่ ก่อนเรียน หลังเรียน และในระยะติดตามผล โดยใช้สถิติการทดสอบค่า t (t-test for independent samples) ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

การทดสอบ	กลุ่มตัวอย่าง	n	M	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	ทดลอง	23	12.35	1.27	-0.34	.368
	ควบคุม	23	12.48	1.34		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หลังเรียน	ทดลอง	23	19.70	2.99	2.92*	.003
	ควบคุม	23	17.35	2.44		
ติดตามผล	ทดลอง	23	18.65	3.41	1.69*	.049
	ควบคุม	23	16.83	3.89		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนแตกต่างกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -0.34, p = .37$) เมื่อได้รับการกระตุ้นด้วยวิธีการสอนที่แตกต่างกันเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.92, p = .00$) และเมื่อหยุดกระตุ้นเป็นเวลา 3 สัปดาห์ กลุ่มทดลองยังคงมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.69, p < .05$)

2. ศึกษาความคงทนของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ใช้สถิติการทดสอบความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure ANOVA) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน หลังเรียน และในระยะติดตามผล

กลุ่มตัวอย่าง	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
	ภายในกลุ่ม					
ทดลอง	การทดสอบ	726.99	2	363.49	77.76*	.000
	ความคลาดเคลื่อน	205.68	44	4.68		

(SS = Sum of Squares, MS = Mean Square)

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3 ระยะ อย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 77.76, p = .00$) จึงต้องทดสอบแบบรายคู่ ดังข้อมูลปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนแบบรายคู่ของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน หลังเรียน และในระยะติดตามผล

กลุ่มตัวอย่าง	การทดสอบ		MD	S.D.	p
ทดลอง	ก่อน	หลัง	-7.35 [*]	0.52	.000
		ติดตามผล	-6.30 [*]	0.70	.000
	หลัง	ติดตามผล	1.04	0.68	.415

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่พบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนและในระยะติดตามผลสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (MD = 7.35, p = .00; MD = 6.30, p = .00) ในขณะที่ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนแตกต่างกันในระยะติดตามผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (MD = 1.04, p = .42) แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ได้รับกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีความคงทนของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

อภิปรายผล

1. ด้านการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนและในระยะติดตามผลสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของชนัญพร ณรงค์ทิพย์ (2556, น. 51-52) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับผลการวิจัยของสกุลรัตน์ เจริญอินทร์พรหม (2561, น. 73-74) ที่ได้ใช้ SQP2RS ร่วมกับผังมโนทัศน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี SQP2RS ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้สืบเนื่องมาจากเหตุผล 4 ประการ ดังนี้

1.1 กิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS เป็นกลวิธีที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างเป็นลำดับขั้น ครอบคลุมกระบวนการอ่านทั้งก่อนอ่าน ระหว่างอ่านและหลังอ่าน ทั้งช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Vogt & Shearer, 2003, p. 166-167; Vogt & Echevarria, 2008, p. 71; Flippo, 2014, p. 289-299; Li, 2016, p. 74) ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีกระบวนการที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โดยเริ่มจากขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจเนื้อหา นักเรียนจะสำรวจองค์ประกอบต่าง ๆ ของบทอ่านซึ่งในช่วงแรกของการจัด

กิจกรรมนักเรียนมักจะอ่านเนื้อเรื่องทั้งหมดทำให้ใช้เวลานาน ดังนั้นครูจึงต้องให้คำแนะนำและอธิบายให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการที่ถูกต้อง เมื่อผ่านเวลาไปนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้องทำให้เห็นภาพรวมของบทอ่าน สามารถพิจารณาถึงประเด็นขัดแย้ง หรือปมปัญหาที่เกิดขึ้นภายในบทอ่าน รวมถึงกระตุ้นความสนใจของนักเรียน จากนั้นเข้าสู่กระบวนการขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม เป็นกระบวนการที่นักเรียนจะได้ฝึกตั้งคำถามด้วยตนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 ซึ่งนักเรียนจะได้พิจารณาข้อคำถามของตนเองและข้อคำถามของเพื่อนเปรียบเทียบกัน สามารถเห็นถึงข้อบกพร่องในการตั้งคำถามของตนเองและนำกลับมาปรับปรุงในครั้งต่อไป อีกทั้งยังส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีจุดหมาย ซึ่งขั้นนี้นักเรียนที่ทำงานเป็นกลุ่มมักจะตั้งคำถามได้ดีและตรงประเด็นกว่านักเรียนที่ทำงานเดี่ยว เนื่องจากสามารถแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนในกลุ่มก่อน คำถามที่ได้จึงเป็นคำถามที่ต้องใช้การคิดที่ลึกซึ้งในการตอบ ครูมีหน้าที่แนะนำและชี้ให้นักเรียนเห็นว่า คำถามประเภทใดที่สามารถหาคำตอบได้โดยไม่ต้องอ่านหรือเป็นคำถามที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน เมื่อเสร็จสิ้นขั้นที่ 2 และได้เลือกข้อคำถามที่มีการถามมากที่สุดจึงดำเนินการต่อในขั้นที่ 3 ขั้นคาดคะเนคำตอบ ซึ่งขั้นตอนนี้นักเรียนจะต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมของตนมาพิจารณาร่วมกับข้อมูลที่ได้รับจากขั้นที่ 1 และ 2 เพื่อลงข้อสรุปว่าจะได้เรียนรู้สิ่งใดจากการอ่านบทอ่านนั้น ๆ ในส่วนนี้เป็นการกระตุ้นความคิดของนักเรียนให้เกิดวิจาร์ณญาณในการตัดสินใจด้วยตนเอง ขั้นนี้เป็นขั้นที่ครูสามารถตรวจสอบความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนผ่านการตอบของนักเรียน ขั้นตอนที่ 4 ขั้นอ่านเนื้อเรื่องขั้นที่ 5 ขั้นตอบสนอง และขั้นที่ 6 ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการวิเคราะห์ข้อเท็จจริง รวมถึงการแลกเปลี่ยนความรู้และข้อคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่เพื่อใช้ในการตัดสินใจคุณค่าของงานเขียนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอบสนองนักเรียนจะได้แสดงทัศนะของตนเองต่อเรื่องที่อ่าน ครูต้องไม่ปิดกั้นหรือปฏิเสธคำตอบของนักเรียนเพราะคำตอบของนักเรียนแสดงถึงวิจาร์ณญาณซึ่งผ่านการกลั่นกรองจากประสบการณ์ที่ต่างกันส่งผลให้ได้คำตอบที่ต่างกันไปด้วย ขั้นนี้จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ สอดคล้องกับแนวคิดของกาญจนาดันโพธิ์ (2561, น. 79) สรุปได้ว่า การสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณได้นั้น ต้องเริ่มจากการพัฒนาการอ่านขั้นต้น คือ รู้และเข้าใจเนื้อความของเรื่องที่อ่าน สามารถจับใจความและประเด็นของเรื่องได้ จากนั้นจึงฝึกฝนการใช้ความคิดวิเคราะห์ตีความ นำไปสู่การวิจาร์ณ และประเมินคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของชนัญพร ฌรงค์ทิพย์ (2556, น. 51-52) ซึ่งได้อภิปรายไว้ว่า กระบวนการของ SQP2RS ใน 3 ขั้นแรกสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านขั้นพื้นฐานของนักเรียนได้ เพราะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ รู้จักการตั้งคำถาม และใช้ประสบการณ์เดิมในการคาดเดาคำตอบ อีกทั้งในขั้นที่ 4-6 ยังสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านให้สูงขึ้น เนื่องจากเป็นกระบวนการอ่านที่หลากหลาย และส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1.2 กิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS เป็นกลวิธีการสอนที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเข้ากับข้อมูลที่ได้รับใหม่ โดยในขั้นที่ 1-3 นักเรียนจะได้สำรวจ

เนื้อเรื่องของบทอ่านอย่างคร่าว ๆ จากนั้นจะนำความรู้ที่ได้เพื่อมาประมวลผลร่วมกับประสบการณ์เดิมของตนเองจนเกิดเป็นประเด็นและข้อสงสัยต่อเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นที่ 3 ขั้นการคาดคะเนคำตอบนั้น นักเรียนจะต้องใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเพื่อสร้างสมมติฐานหรือคาดคะเนคำตอบของคำถามว่า จากคำถามนั้นจะนำไปสู่การเรียนรู้ในเรื่องใดซึ่งไม่ได้ใช้เพียงประสบการณ์เดิมของตนเท่านั้น นักเรียนยังต้องอาศัยข้อมูลและข้อคำถามที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 และ 2 ประกอบกัน จึงไม่ใช้การคาดเดา เมื่อนักเรียนผ่านกระบวนการทั้ง 3 ขั้นดังกล่าว จะส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้ที่รู้จักการคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ โดยอาศัยข้อมูลและเหตุผล ถือว่าเป็นกระบวนการขั้นต้นของการเกิดวิจรรย์ญาณ และในขั้นที่ 4-6 นักเรียนจะได้เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของตนกับความรู้ที่ได้รับใหม่จากการอ่านซึ่งนักเรียนจะได้พิจารณา และคิดไตร่ตรองถึงพฤติกรรมตัวละครและความสมเหตุสมผลของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ใช้ความรู้และประสบการณ์ทั้งหมดในการหาคำอธิบายที่เหมาะสมและเชื่อถือได้ จากนั้นนำข้อสรุปของตนมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งจากการสังเกตพบว่านักเรียนจะนำประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ภาพยนตร์ เพลง หนังสือ นิยายหรือเรื่องเล่ามาใช้ในการตอบคำถาม แต่ก็มีนักเรียนบางส่วนที่ใช้จินตนาการ โดยไม่ได้อิงตามหลักความเป็นจริงซึ่งเพื่อนในห้องจะสามารถวิเคราะห์หรือมีการแสดงออกให้เห็นทันทีว่าไม่เชื่อ ขั้นตอนนี้จึงสำคัญและสามารถตรวจสอบการใช้วิจรรย์ญาณของนักเรียนได้เป็นอย่างดี และนักเรียนยังสามารถสร้างให้เกิดความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป ดังที่วิจารณ์ พานิช (2555, น. 96) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณต้องประกอบด้วยความรู้เดิม ประสบการณ์เดิมหรือต้นทุนความรู้ (background knowledge) รวมกับสภาพแวดล้อมในขณะนั้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการสะสมความจำระยะยาว สอดคล้องกับที่ Rosenblatt ได้กล่าวไว้ว่าความเข้าใจในบทเรียนเป็นประสบการณ์ส่วนบุคคล ดังนั้นประสบการณ์ของนักเรียนจึงเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน โดยผู้อ่านจะนำประสบการณ์เดิมของตนมาสัมพันธ์กับตัวบท และสร้างประสบการณ์ใหม่จากความทรงจำ ความคิด และความรู้สึก ความหมายในบทอ่านจึงเกิดจากตัวบทและประสบการณ์ของผู้อ่าน (พรทิพย์ ศิริสมบุญเวช, 2547, น. 37) ซึ่งการคิดไตร่ตรองเป็นส่วนสำคัญที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณ เช่นเดียวกับที่บรรจง อมรชีวิน (2556, น. 22-24) ได้เสนอแนะว่าประสบการณ์เป็นพื้นฐานของการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณ ซึ่งจะนำไปสู่การตีความและการวิเคราะห์ โดยมุ่งเน้นการนำประสบการณ์มาใช้อธิบายสิ่งต่าง ๆ และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2555, น. 215-216) ซึ่งอธิบายว่า การที่จะสามารถเข้าใจสารได้อย่างถูกต้องจะต้องใช้ความรู้ และประสบการณ์เข้าช่วย รวมถึงการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมมาเปรียบเทียบพิจารณาคำตอบเพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ใหม่ หากขาดไปต้องเร่งหาความรู้เข้ามาช่วยในการพิจารณา

1.3 กิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS เป็นกลวิธีที่ส่งเสริมให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย การสังเกตเพื่อระบุประเด็นปัญหา การตั้งสมมติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล และการสรุปผล สอดคล้องกับกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจเนื้อหา และขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม สอดคล้องกับกระบวนการสังเกตเพื่อระบุ

ปัญหา โดยที่นักเรียนจะต้องสำรวจองค์ประกอบต่าง ๆ ของบทอ่าน มองหาจุดที่เป็นประเด็นปัญหาหรือปมขัดแย้งภายในเรื่อง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตั้งคำถามที่คิดว่าจะได้คำตอบจากการอ่าน โดยคัดเลือกข้อคำถามที่ถูกถามมากที่สุดจำนวน 1-3 คำถาม เท่านั้น ซึ่งกระบวนการนั้นนอกจากจะเป็นการฝึกตั้งคำถามแล้ว นักเรียนยังมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนคำถามกับเพื่อนในชั้นและสามารถนำมาใช้ปรับปรุงคำถามของตน ชั้นที่ 3 ชั้นคาถาคณะคำตอบ สอดคล้องกับกระบวนการตั้งสมมติฐาน นักเรียนจะต้องใช้ข้อคำถามที่ได้ถามในชั้นที่ 2 มาเป็นข้อมูลในการคาดเดาคำตอบ และสิ่งที่จะได้เรียนรู้จากการอ่านบทอ่าน กระบวนการนี้เป็นการฝึกความสามารถในการอนุมานคำตอบจากข้อมูลที่ปรากฏ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จะส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นที่ 4 ชั้นอ่านเนื้อเรื่อง สอดคล้องกับกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งในชั้นนี้นักเรียนจะต้องอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามในชั้นที่ 2 โดยจะต้องหาหลักฐานที่สามารถอธิบายคำตอบได้อย่างเหมาะสม ทำให้นักเรียนมีความระมัดระวังในการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้วิจารณญาณไตร่ตรองคำตอบและหลักฐานอย่างรอบคอบ แล้วจึงนำคำตอบนั้นมาแสดงแก่เพื่อนในกลุ่ม ชั้นที่ 5 ชั้นตอบสนอง และชั้นที่ 6 ชั้นสรุป สอดคล้องกับกระบวนการสรุปผลซึ่งนักเรียนจะได้นำเสนอคำตอบของตน แลกเปลี่ยนกับเพื่อน ก่อนจะประมวลผลทั้งหมดให้เกิดเป็นผลสรุปสุดท้ายที่มีความน่าเชื่อถือและขั้นตอนนี้นักเรียนยังสามารถกลับไปเริ่มทำชั้นที่ 2-4 จนกว่าจะได้ข้อมูลที่ครบถ้วนก่อนตัดสินใจลงข้อสรุป ส่งผลให้นักเรียนไม่ตัดสินใจเชื่อข้อมูลต่าง ๆ โดยง่าย สอดคล้องกับ สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2551, น. 23-24) ซึ่งได้สรุปองค์ประกอบในการคิดอย่างมีวิจารณญาณความว่า องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณต้องประกอบด้วย 6 ประการ ได้แก่ 1) กำหนดปัญหา 2) รวบรวมข้อมูล 3) จัดระบบข้อมูล 4) ตั้งสมมติฐาน 5) สรุปอ้างอิงโดยใช้เหตุผลหรือหลักตรรกศาสตร์ และ 6) ประเมินและลงข้อสรุป จะเห็นได้ว่ากระบวนการทั้ง 6 ชั้นของ SQP2RS สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอย่างครบถ้วน สอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ ช่างโต (2559, น. 60) ซึ่งได้ศึกษาการใช้รูปแบบการสอน 7E ซึ่งเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่ได้รับรูปแบบการสอน 7E มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คล้ายกับชาญชัย หมั่นประสงค์ (2557, น. 216) ที่ได้ทดลองใช้การจัดการเรียนรู้โดยวิธีทางวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า หลังเรียนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4 กิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS เป็นกลวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนในชั้น รวมถึงส่งเสริมให้นักเรียนตอบสนองต่อบทอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นที่ 5 ชั้นตอบสนองซึ่งนักเรียนจะนำข้อมูลและข้อสรุปที่ตนได้ศึกษาจากการอ่านและประสบการณ์มาอภิปรายแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในชั้น รวมทั้งการอภิปรายพฤติกรรมของตัวละคร

ความชื่นชอบหรือสิ่งที่นักเรียนประทับใจต่อเรื่องที่อ่าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของชนัญพร ณรงค์ทิพย์ (2556, น. 57) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีการพัฒนาความสามารถในการตอบสนองต่อวรรณกรรมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยในขั้นที่ 1-3 นักเรียนจะได้เชื่อมโยงความรู้เดิมของตนมาใช้ในการตอบคำถาม และในกระบวนการขั้นที่ 4-6 ยังส่งเสริมให้นักเรียนตอบสนองต่อเรื่องที่อ่านมากขึ้น โดยนักเรียนได้แสดงความคิดเห็น อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างอิสระและสอดคล้องกับงานวิจัยของ คามาเลีย (Kamalia, 2016) ซึ่งได้ทดลองใช้กิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS กับนักเรียนเกรด 10 โดยสนใจศึกษาว่านักเรียนจะตอบสนองอย่างไรภายหลังจากได้รับกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในแต่ละด้านและในภาพรวมในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง (agree-criterion) ซึ่งในขั้นที่ 5 ขั้นตอบสนองนักเรียนจะนำคำตอบและข้อมูลที่ตนได้จากขั้นที่ 4 มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มย่อยหรือทั้งชั้นเรียนให้นักเรียนมีปฏิริยาตอบสนองต่อเรื่องที่อ่าน ทำให้มีความเข้าใจลึกซึ้งซึ่งต่อบทอ่าน ทั้งด้านพฤติกรรมของตัวละคร เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง โดยอาจสมมติว่าหากเป็นคนที่พบเจอกับสถานการณ์ในเรื่องจะมีความรู้สึกต่อเหตุการณ์นั้น ๆ อย่างไรและจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร อีกทั้งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนจะช่วยให้ นักเรียนสามารถมองเห็นความหมายของบทอ่านในมุมมองที่แตกต่างและหลากหลายจากเพื่อนในชั้นเรียนนำมาเปรียบเทียบกับมุมมองของตนเพื่อเป็นการขัดเกลาให้เกิดความคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น ไม่ยึดติดกับความคิดหรือเหตุผลของตน ทั้งยังเป็นการตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล ซึ่งหากข้อมูลไม่ครบถ้วนสามารถย้อนกลับไปทำขั้นตอนก่อนหน้าอีกครั้งจนกว่าจะได้รับข้อมูลครบถ้วน ทำให้นักเรียนสามารถจดจำรายละเอียดของเรื่องได้ดียิ่งขึ้น กระทั่งสามารถวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นต่อบทอ่านในแง่มุมต่าง ๆ ได้ เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนนักเรียนสามารถใช้ข้อมูลที่ได้เพื่อพิจารณาความน่าเชื่อถือของบทอ่านในชั้นสรุปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการของนิธิ เอียวศรีวงศ์ (2552, น. 53) ที่ว่าการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ คือการจับประเด็นของเรื่องทั้งที่มีความหมายตรงและความหมายแฝง โดยครูมีหน้าที่ช่วยให้นักเรียนมองเห็นความหมายแฝงที่หลากหลายในเรื่อง และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นโดยไม่มีการตัดสินผิด-ถูก อีกประการหนึ่งคือ การมีปฏิริยากับเรื่องที่อ่าน ซึ่งนักเรียนจะแสดงออกมาโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมซึ่งแตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของสุคนธ์ สิ้นธุพานนท์ และคณะ (2551, น. 80-81) ซึ่งได้เสนอว่าจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนตัดสินใจด้วยตนเอง ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองซึ่งทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง และจัดให้นักเรียนมีการร่วมอภิปรายร่วมกันตามหัวข้อต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ให้นักเรียนได้มีโอกาสอภิปรายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจากสื่อต่าง ๆ จะทำให้นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ สามารถลงข้อสรุป อ้างเหตุผลและรู้จักรับฟังความเห็นของผู้อื่น เช่นเดียวกับพรทิพย์ ศิริสมบุญมเวช (2547, น. 37) ซึ่งได้สรุปแนวทางการตอบสนองของผู้อ่านของ Rosenblatt ว่า การอ่านวรรณกรรมผู้อ่านจะต้องเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของตนเองผูกโยงเข้ากับตัวบท

สร้างให้เกิดประสบการณ์ใหม่ผ่านการคิด วิเคราะห์ ตีความ ซึ่งแต่ละบุคคลได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ต้องอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น แสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นเพื่อขยายความเข้าใจของตน ส่งผลให้นักเรียนเกิดความคิดไตร่ตรองซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของธีรรัตน์ นาคละม้าย (2559, น. 83-85) ที่ได้ศึกษาผลของการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านมีกระบวนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้เก่าและใช้สติปัญญาตัดสินประเมินค่าสิ่งที่อ่านเป็นธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นที่ 4 เรียนรู้สร้างปฏิสัมพันธ์ และชั้นที่ 5 การนำเสนอที่จะต้องแลกเปลี่ยนความคิดและพิจารณาประเด็นต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมชั้น

จากผลการอภิปรายในข้างต้นจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน และในระยะติดตามผลสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

2. ด้านความคงทนของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ผลการทดลองสรุปว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีความคงทนของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ จากผลการวิจัยนี้สามารถอธิบายได้ว่ากิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS สามารถสร้างความคงทนของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS เป็นกลวิธีที่ส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาและปฏิบัติการอ่านด้วยตนเอง ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Vogt & Echevarría, 2008, p. 71) ดังเช่นในชั้นที่ 4 และ 5 ซึ่งนักเรียนจะต้องอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด และกล่าวได้ว่าเป็นการอ่านอย่างมีจุดหมายเนื่องจากนักเรียนจะต้องอ่านเพื่อหาคำตอบของคำถามในชั้นที่ 2 ซึ่งนักเรียนเป็นผู้ตั้งขึ้นด้วยตนเอง และเมื่อพบว่าข้อมูลที่ได้ไม่เพียงพอในชั้นที่ 5 นักเรียนจะย้อนกลับไปปฏิบัติตามตั้งแต่ชั้นตอนที่ 2 อีกครั้งจนกว่าจะได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ซึ่งจะเห็นได้ว่ากระบวนการที่กล่าวมานี้ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีจุดหมาย และได้ปฏิบัติซ้ำ ๆ หลายครั้ง สอดคล้องข้อแนะนำของประสาธ อิศรปริดา (2549, น. 145-146) ควรให้นักเรียนทำซ้ำ ทบทวนสาระความรู้เพื่อให้สิ่งที่เรียนรู้คงอยู่อย่างถาวร และเน้นการจดจำอย่างเข้าใจความหมาย ไม่ใช่การจดจำแบบท่องจำ

นอกจากนี้กระบวนการทั้ง 6 ชั้นของ SQP2RS ยังมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้เชื่อมโยงความรู้เดิมกับเรื่องที่เรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนทำให้นักเรียนสามารถจดจำข้อมูลสำคัญของเรื่องที่อ่านได้แม้ว่าจะผ่านไป 3 สัปดาห์ สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2556, น. 28; 2556, น. 16) ที่กล่าวว่าความรู้เดิมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้และจดจำความรู้ใหม่ สมองจะตอบสนองต่อความรู้ที่สัมพันธ์

กับความรู้เดิม ซึ่งจะช่วยขยายความรู้เดิมให้ชัดเจนและลึกซึ้งขึ้น เรียกว่ามีความหมายต่อการเรียนรู้และทำให้ความจำระยะยาวมีคุณภาพมากขึ้น

จากกระบวนการที่กล่าวมาข้างต้นจึงส่งผลให้นักเรียนที่ได้รับกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS มีความคงทนของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แม้จะไม่ได้รับการกระตุ้นเป็นเวลา 3 สัปดาห์

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจจะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้และการทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการทดลองไปใช้

1.1 บทอ่านที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมควรมีความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน และสอดคล้องกับประสบการณ์เดิมเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวของนักเรียนจะส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านได้ดีขึ้น

1.2 ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น อาจเป็นการอภิปรายกลุ่มย่อยหรืออภิปรายหน้าชั้นเรียนและไม่ควรตัดสินความคิดของนักเรียนว่าถูกหรือผิด ครูมีหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้นักเรียนที่เห็นต่างได้โต้แย้ง

1.3 กิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS เป็นกลวิธีที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นจึงสามารถใช้กลวิธีนี้ร่วมกับรูปแบบการสอนหรือกลวิธีการสอนอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น เช่น รูปแบบการตอบสนองของผู้อ่าน การสืบสอบโต้แย้ง และการซักค้ำน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS เป็นกลวิธีที่ส่งเสริมให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้เดิม ส่งเสริมให้นักเรียนตอบสนองต่อบทอ่านและมุ่งให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนในชั้นเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป 2 ข้อ ดังนี้

2.1 ควรศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS ที่มีต่อตัวแปรตามอื่น ๆ เช่น ความพึงพอใจ การคิดอย่างมีเหตุผล และการอภิปรายกลุ่ม เป็นต้น

2.2 ควรศึกษากิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQP2RS ร่วมกับกลวิธีการสอนรูปแบบอื่น ๆ เช่น การสืบสอบโต้แย้ง การสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน และการซักค้ำน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *สรุปผลการวิจัย PISA 2015*. สืบค้นจาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER6/DRAWER056/GENERAL/DATA0000/00000070.PDF>
- กาญจนา ต้นโพธิ์. (2561). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- กิตติชัย พินโน. (2554). *ภาษากับการสื่อสาร Language and Communication* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาตะวันตก มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัญญพร ณรงค์ทิพย์. (2556). *ผลของการจัดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยโดยใช้กลวิธีเอสคิวพีทิวอาร์เอสที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการตอบสนองต่อวรรณกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก <http://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/43142/1/5583377127.pdf>
- ชาญชัย หมั่นประสงค์. (2557, พฤษภาคม - สิงหาคม). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีวิทยาศาสตร์. *Veridian e-Journal ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 7 (2), 216-226.
- ธีรรัตน์ นาคละมัย. (2559). *ผลของการสอนตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2* (ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นิธิ เตียวศรีวงศ์. (2552). การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ. *วารสารห้องสมุด*, 53(2), 52-54.
- บรรจง อมรชิวิน. (2556). *เปลี่ยนห้องเรียนให้เป็นห้องคิดด้วยการสืบถามเชิงปรัชญา = Thinking Classroom : Philosophical Enquiry for Thinking Classroom*. นนทบุรี: อมรินทร์ บুক เซ็นเตอร์.
- ประสาธ อิศรปริดา. (2549). *สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรทิพย์ ศิริสมบุญธนะเวช. (2547). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจและการคิดไตร่ตรองของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก <http://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/521/3/pornthip.pdf>
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันตก. (2550). *ทักษะทางภาษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, สาขาวิชาศิลปศาสตร์. (2555). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร : ประมวลสาระชุดวิชา* (พิมพ์ครั้งที่ 19). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- วรรณิ โสภประยูร. (2553). *การสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- วรางคณา ชั่งโต. (2559). *ผลของการใช้รูปแบบการสอน 7E ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและ
ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ปริญญาานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วิจารณ์ พานิช. (2555ก). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
_____. (2556ข). *การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างไร*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- _____. (2556ค). *สนุกกับการเรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สกุลรัตน์ เจริญอินทร์พรหม. (2561). *การพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ กลวิธี SQP2RS ร่วมกับแผนผังความคิด (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
, มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม)*. สืบค้นจาก
<http://202.44.135.157/dspace/bitstream/123456789/2241/1/57255304.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579)*. กรุงเทพฯ:
สำนักงาน.
- สุนทร สิ้นธพานนท์, วรรัตน์ วรรณเลิศลักษณ์, และ พรรณี สิ้นธพานนท์. (2551). *พัฒนาทักษะการคิด--พิชิต
การสอน (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *กลยุทธ์--การสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ*. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.
- โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล. (2555). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิล เอ็ดดูเคชั่น.
- อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. (2553). *การพัฒนาทักษะความคิดระดับสูง*. นครปฐม: ไอ.คิว บู้คเซ็นเตอร์.
- Flippo, R. (2014). *Assessing Readers: Qualitative Diagnosis and Instruction*. New York:
Routledge.
- Kamalia, K. (2016). Improving Reading Comprehension Using the Survey, Question, Predict,
Read, Respond, Summarize (SQP2RS) Strategy. *English Education Journal*, 7(4), 549-564.
- Li, N. (2016). *Teaching ELLs Across Content Areas: Issues and Strategies*. South Carolina: IAP.
- Vogt, M., & Echevarría, J. (2008). *99 Ideas and Activities for Teaching English Learners With the
SIOP Model*. Boston: Pearson Allyn & Bacon.
- Vogt, M., & Shearer, B. A. (2003). *Reading Specialists in the Real World: A Sociocultural View*.
Boston: Pearson Allyn & Bacon.